

ΛΟΓΟΣ Κ΄: Περί της μετανοίας, την οποία όφειλε να επιδείξει ο επίσκοπος της Τβερ (Άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)



ΛΟΓΟΣ Κ΄

Περί της μετανοίας, την οποία όφειλε να επιδείξει ο επίσκοπος της Τβερ [1] στον Δημιουργό των πάντων συνεπεία σοβαρών γεγονότων, κατά την καταστροφή από πυρκαγιά του καθεδρικού ναού, καθώς και της πόλεως της Τβερ [2]. Επίσης απάντηση του Κυρίου, την οποία πρέπει να ακούσουμε με φόβο και ειλικρινή πίστη.

Συγχώρεσέ με και ελέησέ με, Κύριε, που τολμώ να εκφράσω ενώπιον της Μεγαλοσύνης Σου λόγια πικρίας και ανοησίας εξαιτίας της μεγάλης θλίψεως για τις δυστυχίες που με περιβάλλουν. Ποτέ δεν παραμέλησα -είσαι μάρτυράς μου, Κύριε- τις θείες ψαλμωδίες και την ευπρέπεια των λειτουργιών Σου, τελώντας πάντοτε τις πνευματικές ακολουθίες Σου με καλλίφωνους ψάλτες, με πολλούς

θεοπρεπείς ιερείς, με ηχηρές κωδωνοκρουσίες και με αρωματικό θυμίαμα. Επίσης εστόλισα μεγαλοπρεπώς τις τίμιες εικόνες Σου και της Παναγίας Μητέρας Σου με χρυσό, ασήμι και πολύτιμα πετράδια. Σε εξόργισα όμως ακόμη περισσότερο όπως αποδείχθηκε, με ο,τι έκανα για να ευχαριστήσω Εσένα, τον Βασιλέα, και γι' αυτό έπεσε επάνω μου η δικαία οργή Σου.

Αφού είσαι εκ φύσεως δίκαιος, αγαθός και απίστευτα γενναιόδωρος και φιλόανθρωπος, δεν θα εξολόθρευες ποτέ με το παμφάγο πυρ όλη αυτή την ομορφιά και όλη αυτή την καλοσύνη, αν εμείς οι ίδιοι δεν είχαμε εξοργίσει την υπερτάτη αγαθότητά Σου με την παράβαση των εντολών Σου. Γι' αυτό, Σε ικετεύουμε οι δούλοι Σου, να μας πείς, σε τι αμαρτήσαμε, για να μπορέσουμε, με την ανάλογη με τα αμαρτήματά μας μετάνοια, να εξιλεωθούμε ενώπιόν Σου, που είσαι ο δίκαιος και φοβερός Κριτής μας.



Ο Κύριος και Δημιουργός των όλων απάντησε σε αυτό με την γεμάτη πραότητα φωνή Του ως εξής: Γιατί, άνθρωποι, συκοφαν-τείτε την δίκαιη κρίση μου αχάριστα και μάταια; Ενώ έπρεπε να μετανοήσετε ενώπιόν μου για τα αμαρτήματα που συνεχώς διαπράττετε χωρίς αιδώ, εσείς εξοργίζετε ακόμη περισσότερο την αγαθότητά μου, παρουσιάζοντάς μου τις εύηχες ψαλμωδίες και τις δυνατές κωδωνοκρουσίες, τα πολύχρωμα στολίσματα των εικόνων και τα αρωματικά θυμιάματα. Αν μου τα προσφέρετε όλα αυτά από τα δίκαια κέρδη σας και τα δίκαια έργα σας με τάξη, όπως έκανε ο παλαιός Άβελ [3], τότε τα δέχομαι με ευχαρίστηση, τα προσέχω και σας τα ανταποδίδω με τα θεία χαρίσματά μου, επειδή είμαι δίκαιος και δεν αφήνω χωρίς ανταπόδοση ούτε ένα ποτήρι κρύο νερό [4]. Αν όμως, άνθρωποι, μου τα προσφέρετε από τα άδικα και άνομα κέρδη σας,

που αποκτάτε αρπάζοντας ξένες περιουσίες, αυτά όχι μόνο είναι μισητά σε μένα, αφού προέρχον-ται από τα δάκρυα των ορφανών και των οδυρομένων χηρών και από το αίμα των πενήτων, αλλά προκαλούν και την αγανάκτησή μου εναντίον σας. Γιατί εσείς είσαστε αυτοί που μου τα φέρνετε, προσβάλλοντας την δικαιοσύνη και την φιλανθρωπία μου. Αυτά λοιπόν με οδηγούν η να τα καταστρέψω με δυνατό πυρ η να τα παραδώσω στους βαρβάρους για λεηλασία, όπως επέτρεψα από την δίκαιη οργή μου να συμβεί σε άλλους λαούς, που είναι ασύγκριτα καλύτεροί σας, αλλά έδειχναν, όπως και εσείς, ασέβεια με οίνοποσία, υπερηφάνεια, απληστία και με κάθε είδους ασωτία.

Η ανέλπιστη καταστροφή της μεγαλοπρεπούς και πανίσχυρης ελληνικής αυτοκρατορίας, που συνέβη εξαιτίας της δίκαιης οργής μου πριν από λίγα χρόνια, θα πρέπει να σας κάνει να φοβηθείτε και να μη με εξοργίζετε, αν δεν θέλετε να πάθετε τα ίδια. Θυμηθείτε, τι ωραίες ψαλμωδίες, με τι ωραίες κωδωνοκρουσίες και με τι αρωματικά θυμιάματα γίνονταν εκεί τελετές προς τιμήν μου κάθε ημέρα, πόσες παννυχίδες στην διάρκεια εκκλησιαστικών εορτών και επισήμων ημερών, τι ωραίοι υψηλοί και θαυμάσιοι ναοί κτίζονταν για εμένα και πόσα λείψανα αποστόλων και ιερομαρτύρων υπήρχαν φυλάσσονταν, που αποτελούσαν άφθονες πηγές ιαμάτων, καθώς και τι θησαυροί σοφίας και διαφόρων επιστημών. Και όλα αυτά δεν τους έφεραν κανένα όφελος, επειδή «χήραν και ορφανόν απέκτειναν, και προσήλυτον εφόνευσαν», όπως έχει γραφεί [5]. Όταν έπαψαν να ελπίζουν στις δωρεές μου, απέδωσαν τα πάντα στα άστρα, και την υγεία και την ευημερία και την αφθονία των γηίνων καρπών και τις νίκες επί των εχθρών. Και όταν νικήθηκαν από το πάθος του χρυσού, μίσησαν κάθε δίκαιο νόμο και προτιμούσαν οποιονδήποτε άδικο. Αλλά και σε ιερά αξιώματα δεν ανέβαζαν όσους άξιζαν, αλλά έβαζαν διδασκάλους του λαού μου αυτούς που δωροδοκούσαν περισσότερο.

1. Επίσκοπος της Τβέρ ήταν ο Ακάκιος.
2. Το γεγονός συνέβη την 22α Ιουλίου του 1537 και πέραν του καθεδρικού κατέστρεψε και άλλους ναούς, οικίες, πολλοί δε άνθρωποι έχασαν την ζωή τους.
3. Βλ. Γέν. 4,4.
4. Πρβλ. Ματθ. 10,42.
5. Ψαλμ. 93, 6.

Φοβηθείτε από το παράδειγμα αυτό, πάψετε να παρανομείτε και προσπαθήστε με έμπρακτη μετάνοια, όπως οι Νινευίτες [6], να γλυτώσετε από την δίκαιη οργή μου, επειδή Εγώ είμαι «ουχί Θεός θέλων ανομίαν» [7] και απεχθάνομαι όσους την προκαλούν, το δε όνομά τους θα αφανίσω από προσώπου γης, ενώ αγαπώ τους δικαίους και τους υπερασπίζομαι στον παρόντα αιώνα και θα τους δοξάσω στον μέλλοντα. Με ποια υπηρεσία λοιπόν μπορείτε να με ευχαριστήσετε; Όταν δείτε την

μορφή μου στην εικόνα, την στολίζετε με χρυσό στέφανο, ενώ εμένα τον ίδιο, που ζω ανάμεσά σας, με αφήνετε να πεθάνω από την πείνα και το κρύο, την ώρα που εσείς οι ίδιοι πάντοτε τρώτε και πίνετε καλά και στολίζεστε με πλούσιες ενδυμασίες. Δώστε μου αυτό που έχω ανάγκη! Δεν ζητώ από σας χρυσό στεφάνι, επειδή χρυσό κόσμημά μου και σφυρήλατο στεφάνι για εμένα είναι το να επισκέπτεσθε τις χήρες και τα ορφανά και να τους παρέχετε αρκετή τροφή, επειδή το αντίθετο, δηλαδή η ένδειά τους, με κάνει να αισθάνομαι στενοχώρια και μεγάλη ατιμία εξαιτίας σας, έστω και αν οι αναρίθμητες φωνές και οι ωραίοι ψαλμοί σας ακούγονται στους ναούς μου. Δεν ζητώ θυσία αλλά έλεος.

Τι χαρά, άραγε, μπορεί να μου φέρει η γλυκόφωνη ψαλμωδία σας, αφού αυτή ενώνεται με τους οδυρμούς και τους στεναγμούς των πενήτων μου, που οδύρονται ενώπιόν μου από την φοβερή πείνα; Είμαι κριτής των χηρών και πατέρας των ορφανών και λέγομαι προστάτης των ελεεινών πενήτων. Μιμηθείτε εμένα με λόγια και έργα και φροντίστε τους, όπως τους φροντίζω εγώ. Μην τους περιφρονείτε, όταν τους βλέπετε να υποφέρουν από την πείνα και το κρύο, αλλά δώστε τους απλόχερα τα αναγκαία, όπως κάνετε με τους αδελφούς σας. Τότε θα σας δω με πραότητα και ευσπλαγχνία, θα σας προστατεύσω στην παρούσα ζωή και θα σας δοξάσω στην μέλλουσα.



Επειδή όμως υπερηφανεύεστε ότι με τιμάτε επίσημα με διάφορα θυμιάματα και με

εύηχες κωδωνοκρουσίες, τότε ακούστε προσ-εκτικά και με ζήλο την σωτήρια νουθεσία μου και φυλάξετέ την καλά μέσα στις καρδιές σας. Δεν ήλθα στην γη, δεν ενδύθηκα την μορφή σας, δεν πέρασα από τρομερά βάσανα, χλευασμούς και τριήμερη ταφή επειδή είχα ανάγκη από μελωδικές κωδωνοκρουσίες, ψαλμωδίες και θυμιάματα. «Εμή γαρ εστιν η οικουμένη και το πλήρωμα αυτής» [8], κατά το θείο ρητό. Πληρώ τον ουρανό και την γη με διάφορα αγαθά και κάθε ευωδία, «ανοίγεις συ τας χείράς σου και εμπιπλάς παν ζώνον ευδοκίας», όπως λέγει η Γραφή [9]. Αναρίθμητοι ασώματοι ψαλμωδοί ψάλλουν αδιάλειπτα ωραίους ύμνους και θαυμάσιες δοξολογίες γύρω από τον θρόνο μου. Επειδή όμως, επιθυμούσα πάρα πολύ την σωτηρία σας, από την οποία δεν υπάρχει για εμένα τίποτα πιο σπουδαίο, υπέμεινα με αγάπη όλα εκείνα τα πάθη, για να σας σώσω από την υποδούλωση στον διάβολο και από κάθε κακό και να σας φέρω κοντά στον μόνο αληθινό, αίδιο, πάνσοφο και άφθαρτο Θεό με καθαρή και αναμάρτητη πίστη, αξιέπαινο βίο και αγγελικά ήθη. Γι' αυτό έδωσα εντολή να καταγράψουν στα βιβλία τις σωτήριες εντολές μου και την διδασκαλία μου, για να ξέρετε πως πρέπει να με ευχαριστείτε.

Όμως εσείς, ενώ διακοσμείτε με άφθονα στολίδια το ευαγγέλιό μου, μέσα και έξω, με ασήμι και χρυσό, δεν θέλετε να δεχθείτε την δύναμη των εγγεγραμμένων εντολών μου ούτε να τις εφαρμόσετε και, αντίθετα, δείχνετε με τις πράξεις σας ότι τις θεωρείτε ψεύτικες και ανόητες. Μολονότι σας δίνω την εντολή να πηγαίνετε από τον στενό και δύσκολο δρόμο που εισάγει στην ζωή [10] όσους ζούν με εγκράτεια και θρήνο, υποφέροντας από τις θλίψεις και τις δυστυχίες, εσείς επιλέγετε τον ευρύχωρο δρόμο, από τον οποίο πορεύονται ακόμη και οι άγριοι λαοί. Τρώτε κάθε μέρα ωραία και άφθονα, περνάτε τον χρόνο σας με γέλια και οίνοποσία, με διάφορα παιχνίδια και χειροκροτήματα, χωρίς να σκεφθείτε ότι κανένα από αυτά δεν θα ληφθεί υπ' όψιν κατά την φοβερή ημέρα της κρίσεώς μου, αφού έχετε διώξει εντελώς την μνήμη της από τις ψυχές σας. Επίσης παρηγορώ όσους κλαίνουν και οδύρονται για την κατάστασή τους, ενώ προφητεύω δυστυχία για όσους είναι άπληστοι και ζούν ακόλαστα. Εσείς όμως διασκεδάζετε παίζοντας τα γκούσλι, με τύμπανα και σείστρα και με τα αισχρά τραγούδια των άσωτων, όπως οι ειδωλολάτρες.

6. Βλ. Ιων. 3,1-10.

7. Ψαλμ. 5, 5.

8. Ψαλμ. 49, 12.

9. Ψαλμ. 144, 16.

10. Πρβλ. Ματθ. 7,13-14.

Είναι ιδιαιτέρως αξιοθρήνητο το γεγονός ότι, ενώ τολμάτε και διαπράττετε αυτές τις ψυχοφθόρες και αισχρές πράξεις, παραμένετε αμετανόητοι, ελπίζοντας πως θα

μπορέσετε να δικαιολογηθείτε ενώπιόν μου με μία ψυχρή μετάνοια την στιγμή της τελευταίας πνοής σας. Δέχομαι και αυτήν την προσφορά σας, αν ακολουθήσετε την εντολή μου, δηλαδή αν αυτά που αρπάξατε χωρίς έλεος σαν ληστές, τα δώσετε πίσω στους αδικημένους, αν εξαγνίσετε την ψυχή σας με θερμά δάκρυα, αναστενάζοντας από τα βάθη της καρδιάς σας, με την ειλικρινή εξομολόγηση των κακών πράξεών σας και με την ελεημοσύνη στους πένητες, και τέλος, αν παρατήσετε την οиноποσία και διάφορες αισχρές πράξεις, και αγαπήσετε την σώφρονα ζωή. Η μετάνοια όμως, χωρίς αυτές τις καλές πράξεις, δεν είναι μετάνοια, αλλά βεβήλωση που προκαλείται από τα δαιμόνια, τα οποία προσ-παθούν με αυτό το ψυχοφθόρο δίχτυ να σας κατεβάσουν μαζί τους στα έγκατα της γης. Και πάλι σας άφησα την εντολή να μην κρύβετε για τον εαυτό σας στην γη θησαυρούς, χρυσάφι και ασήμι, και μάλιστα διά του προφήτη μου σας έχω παραγγείλει: «Μη ελπίζετε επ' αδικίαν και επί αρπάγματα μη επιποθείτε· πλούτος εάν ρέη, μη προστίθεσθε καρδίαν» [11]. Όλη την αγάπη σας να την κατευθύνετε στον ουρανό. Αντιθέτως, εσείς λεηλατείτε τους πένητες και τα ορφανά και τις χήρες χωρίς έλεος και ευσπλαγχνία (σαν να μην τους φρόντιζα Εγώ), τους αδικείτε και τους σκοτώνετε με διάφορους τρόπους από την απληστία σας. Με την φωνή του προφήτη σας προειδοποιώ αυστηρά: «Από της ταλαιπωρίας των πτωχών και από του στεναγμού των πενήτων, νυν αναστήσομαι» [12], για να εκδικηθώ την αδικία.



Εσείς όμως μένετε αδιάφοροι στην κάθε απειλή και την κάθε εντολή μου, όπως ο αμετανόητος όφης. Τούς αδικείτε και τους λη-λατείτε άπληστα, χωρίς να ντραπείτε και να φοβηθείτε εμένα. Δεν τους δίδετε ένα μέρος από τον πλούτο σας, τον οποίο θεωρείτε δικό σας, αλλά, μολονότι βλέπετε ότι υποφέρουν σκληρά από την πείνα, το κρύο και διάφορες δυστυχίες, τους στερείτε άνομα ακόμη και εκείνο το μερίδιο, που έχει ορισθεί γι' αυτούς από τον ναό μου, το οποίο έχουν λάβει οι ορθόδοξοι ηγεμόνες για την φρον-τίδα των πτωχών, των πενήτων, των ορφανών και των χηρών, ενώ το ξοδεύετε για διάφορες προσωπικές σας διασκεδάσεις, για να στολίζεσθε με ακριβά άμφια, για συμπόσια και για πλούσια δώρα σε ευγενείς αξιωματούχους και σε πλουσίους άρχοντες. Ιδιαίτερα αυστηρά σας διέταξα: «Όταν ποιής άριστον ή δείπνον, μη φώνει τους φίλους σου μηδέ τους αδελφούς σου, μηδέ τους συγγενείς σου, μηδέ γείτονας πλουσίους, μήποτε και αυτοί σε αντικαλέσωσι, και γενήσεται σοι ανταπόδομα. Αλλ' όταν ποιής δοχήν, κάλει πτωχούς, αναπήρους, χωλούς, τυφλούς» [13].

Εσείς αγνοήσατε αυτήν την εντολή μου και κάνετε πάντοτε άφθονα και δαπανηρά τραπέζια προς τους πλουσίους και προσ-φέρετε σε αυτούς δώρα από την περιουσία των πενήτων και των ορφανών, ενώ διώχνετε εμένα, που εξαντλημένος από την πείνα και το κρύο στέκομαι μπροστά στις πύλες σας και κλαίω πικρά εξαιτίας της ενδείας Μου, αφού πρώτα με χλευάσετε βαριά, ρίχνοντάς μου ένα κομμάτι

μουχλιασμένο ψωμί. Αντιθέτως εσείς οι ίδιοι πολλαπλασιάζετε το ασήμι και το χρυσάφι σας από τα αισχρά και παράνομα κέρδη σας, ελπίζοντας σε αυτά περισσότερο απ' ό,τι στον Θεό και καυχάσθε γι' αυτά, καταδικάζοντας έτσι τον εαυτό σας. Αν όμως ακούγατε ταπεινά τα λόγια μου, ελπίζον-τας στην γενναιοδωρία μου, και αν αγαπούσατε με την ψυχή σας τα αιώνια αγαθά μου, τότε δεν θα αδικούσατε ο ένας τον άλλον επιθυμώντας να συσσωρεύσετε περισσότερο πλούτο. Δεν θα φυλάσσατε τον συσσωρευμένο πλούτο επιμελώς σε απρόσιτα μέρη και στα έγκατα της γης, αλλά, όπως είπε ο απόστολος (Παύλος), θα τον θεωρούσατε ως σαπίλα και κοπριά και θα προσπαθούσατε να αποκτήσετε τον αιώνιο αληθινό πλούτο και την αιωνία ζωή [14].

Τώρα όμως, όπως οι ειδωλολάτρες που δεν γνωρίζουν τον Θεό, έχετε επιδοθεί με όλη την ψυχή σας στην συσώρευση του πλούτου, στην οίνοποσία, τις αδικίες και την ακολασία, επειδή δεν σκέπτεσθε ότι θα κριθείτε κάποτε από μένα, τον φοβερό Κριτή. Εκτός τούτου κάνω χάρη στους ειρηνοποιούς και τους αποκαλώ υιούς του Θεού [15], ενώ εσείς ζηλεύετε ο ένας τον άλλον και, σαν άγρια θηρία, επιτίθεστε ο ένας κατά του άλλου με μένος και άνομη έχθρα. Και μάλιστα έτσι φέρονται αυτοί που ονομάζονται ιερείς μου, οι διδάσκαλοι του νέου Ισραήλ, που θα έπρεπε με την υποδειγματική ζωή τους να είναι φως και με την διδασκαλία τους να είναι αλάτι και γενικά να αποτελούν το υπόδειγμα της σώφρονος ζωής για πιστούς και απίστους.

11. Ψαλμ. 61, 11.

12. Ψαλμ. 11, 6.

13. Λουκ. 14, 12-13.

14. Πρβλ. Α' Τιμ. 6,17-19.

15. Πρβλ. Ματθ. 5,9.

Εσείς όμως έχετε γίνει -τι αίσχος απερίγραπτο!- διδάσκαλοι κάθε ασεβείας, εμπόδιο και αντικείμενο πλάνης πιστών και απίστων, καθώς, όπως οι απλοί και αμαθείς άνθρωποι, τρώτε και πίνετε χωρίς εγκράτεια, εξοργίζοντας ο ένας τον άλλον, όταν από την υπερβολική οίνοποσία ξεσπούν μεταξύ σας διαμάχες, που σας οδηγούν στα όρια της παραφροσύνης. Όλα αυτά δε, γίνονται κατά τις ημέρες των εορτών μου, όταν θα έπρεπε να είστε πολύ νηφάλιοι, να ζείτε με σύνεση και με την υποδειγματική ζωή σας να συναγωνίζεστε τους άλλους στοχεύοντας την σωτηρία.

Κάνετε τις πανηγύρεις, που έχουν καθιερωθεί με εντολή μου προς δόξα και τιμή μου αλλά και για τον εξαγνισμό και την διόρθωση της ζωής σας, αφορμή για οίνοποσία και ασωτία, φερόμενοι με μεγάλη απρέπεια. Αυτά λοιπόν μου ανταποδίδετε για την ευσπλαγχνία που δείχνω προς εσάς για τον θάνατο και την τριήμερη ταφή που υπέμεινα για την σωτηρία σας; Έτσι προσπαθείτε άξια να

δοξάσετε και να τιμήσετε εμένα, που σας δόξασα με την θεία δόξα μου;

Αποδεικνύεστε συνεχώς αχάριστοι έναντι εμού και αντιτίθεστε, χωρίς να φροντίζετε για την θεία δόξα μου. Έχετε λάβει δόξα και τιμή από όλους και έχετε πλουτίσει άφθονα με κάθε αγαθό, ενώ η πίστη στο πρόσωπό μου και η θεική δόξα μου προκαλούν τους καγχασμούς των ειδωλολατρών, που βλέπουν τα ήθη και την ζωή σας να μην ακολουθούν τις εντολές μου, αλλά αντιθέτως να ανταποκρίνονται στα δικά τους άνομα ήθη και να είναι γεμάτα με κάθε κακία, οίνοποσία, υπερηφάνεια, απληστία και ακολασία, «δι' α», όπως λέγει η Γραφή, «έρχεται η οργή» μου [16] εναντίον σας και δεν θα πάψει να έρχεται, μέχρις ότου να εξαφανίσει από μέσα σας κάθε κακό. Αν σας αρέσει να δέχεστε χτυπήματα και διάφορες πληγές από μένα, τον φοβερό Κριτή, τότε να συνεχίσετε να δια-πράττετε τις συνηθισμένες ανομίες σας, αν όμως από τα χτυπήματά μου αισθανθείτε πόνο, πάψετε να παρανομείτε.



Επειδή σας αγαπώ, όπως ο πατέρας τα παιδιά του, σας δίνω την εντολή για να έχετε αιώνια χαρά, αφού έχετε ακούσει ότι, «ον αγαπά Κύριος παιδεύει, μαστιγοί δε πάντα υιόν ον παραδέχεται» [17]. Και Εγώ σας μιλώ όχι με παραβολές, αλλά με λόγια αληθινά: «Εάν μη στραφήτε και γένησθε ως τα παιδιά, ου μη εισέλθετε εις την βασιλείαν των ουρανών» [18]. Εσείς όμως αγνοήσατε και αυτήν την φοβερή απειλή και προσπαθείτε να ξεπεράσετε ο ένας τον άλλον σε αδηφαγία, σε κοσμικές

τιμές και σε εφήμερη δόξα. Έτσι προσπαθείτε πάντοτε να φθάσετε σε μεγάλα αξιώματα φορώντας βαρύτιμα άμφια, έχοντας πολλούς υπηρέτες και επιθυμώντας όλα αυτά, όχι για να δοξάσετε εμένα με την αξιέπαινη ζωή σας και να δώσετε παράδειγμα στους ανθρώπους, ώστε να εκτελούν τις εντολές μου, αλλά για να συσσωρεύετε για τον εαυτό σας όσο γίνεται περισσότερους θησαυρούς και να αποκτήσετε όσο το δυνατό μεγαλύτερη δόξα.

Όλα αυτά τα επιτρέπετε στον εαυτό σας, μολονότι γνωρίζετε πολύ καλά ότι ο πλούσιος που έτρωγε ασυγκράτητα και ντυνόταν με πορφύρα και βύσσο και ήταν απάνθρωπος, τώρα καίγεται στο πυρ και δεν αξιώνεται ούτε σταγόνα νερό. Αντίθετα, ο πτωχός Λάζαρος γνωρίζετε πως χάριν της καρτερικής υπομονής του, μέσα στην ακραία ένδεια και την φοβερή ασθένεια, αξιώθηκε να εισέλθει στους κόλπους του Αβραάμ [19]. Πόσοι τέτοιοι υπάρχουν και τώρα που, όπως αυτός ο πένης, υποφέρουν από το κρύο και την πείνα και από διάφορες ασθένειες και περιφρονημένοι από σας βρίσκονται στους δρόμους!

Εσείς όμως, όπως εκείνος ο εχθρός των πτωχών, κάνετε επίδειξη του πλούτου σας, ζώντας μάλιστα από την περιουσία των πτωχών και των ορφανών, χωρίς να φοβάστε η να δίδετε σημασία στην απειλή μου να κόψω στα δυό και να καταδικάσω στο αιώνιο πυρ τον πονηρό δούλο που δέρνει τους κατωτέρους του, δηλαδή τις χήρες και τα ορφανά, αφήνοντάς τους να υποφέρουν από την έλλειψη των βασικών αγαθών της ζωής! Ποια δικαιολογία μπορείτε να εφεύρετε για όλα αυτά, όταν εμφανιστείτε γυμνοί και έντρομοι ενώπιόν μου, την ώρα που θα σας κρίνω και θα εξετάζω αυστηρά όλες τις αμαρτίες σας; Η μήπως ελπίζετε να δικαιολογηθείτε με την πίστη σε εμένα η με την βάπτισή σας η με αυτά τα μαύρα κουρέλια, που φοράτε επάνω σας την ώρα της τελευταίας αναπνοής σας;

Θυμηθείτε τι έγραψαν οι μαθητές μου και προσπαθήσετε να απομακρυνθείτε από κάθε κακό· «η γαρ κρίσις», θεία και φοβερή, «ανέλεος τω μη ποιήσαντι έλεος· κατακαχάυται έλεος κρίσεως» [20], και «ου πας ο λέγων μοι. Κύριε, Κύριε, εισελεύσεται εις την βασιλείαν των ουρανών» μαζί με τις σώφρονες παρθένες, «αλλ' ο ποιων το θέλημα του πατρός μου του εν ουρανοίς» [21], δηλαδή αυτός που εφαρμόζει τις εντολές μου.

16. Κολ. 3, 6.

17. Παρ. 3,12.

18. Ματθ. 18, 3.

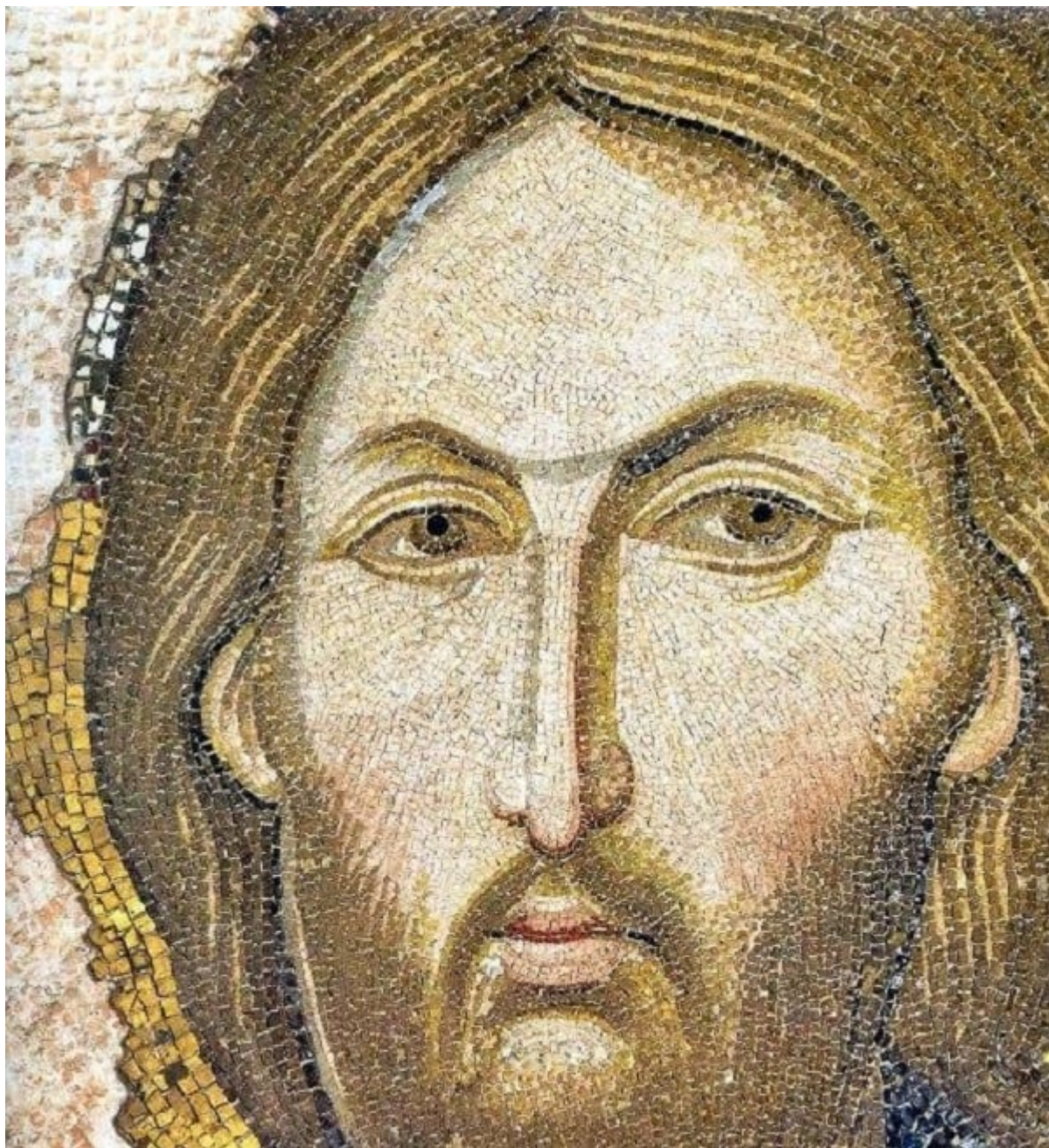
19. Βλ. Λουκ. 16,19-31.

20. Ιακ. 2, 13.

21. Ματθ. 7, 21.

Γι' αυτό, να αγωνίζεστε στην πίστη και να προσθέσετε στα μαύρα ράσα σας και τις θεάρεστες πράξεις. Η πίστη και τα μαύρα κουρέλια δεν θα βοηθήσουν εκείνον που δεν έχει κάνει καλές και σωτήριες πράξεις, επειδή ο Κριτής δεν βλέπει τα φθαρτά άμφια, αλλά τις αρετές που στολίζουν την ψυχή. Φοβηθείτε την μοίρα της άκαρπης συκιάς: «Συκὴν εἶχέ τις ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην καὶ ἦλθε ζητῶν καρπὸν ἐν αὐτῇ, καὶ οὐχ εὗρεν» [22]. Φοβηθείτε επίσης την μοίρα εκείνου που εκδιώχθηκε από τον πνευματικό γάμο, επειδή δεν απέκτησε τα άμφια που ταιριάζουν σε αυτήν την περίπτωση [23]. Ως άμφια που ταιριάζουν στους θεικούς γάμους να εννοήσεις την χάρη του σωτήριου βαπτίσματος, το οποίο εσείς βεβηλώνετε και το κάνετε βδελυκτό και άχρηστο με τις διάφορες αισχρές επιθυμίες της σάρκας, λόγω της μεγάλης ανοησίας και της οκνηρίας σας, αλλά και της αγνοίας των λόγων μου προς εσάς. Φοβηθείτε την φοβερή Κρίση μου, που δεν θα αθωώσει ούτε την παρθένα ούτε τον θαυματουργό, αν στους λύχνους τους δεν έχουν το έλαιο, αν δηλαδή δεν φρόντισαν για τους πτωχούς και γι' αυτούς που υποφέρουν από την πείνα, το κρύο και από διάφορες ελλείψεις, επειδή η ορθή πίστη και τα καλά έργα, αν δεν συνδυάζονται μεταξύ τους, δεν φέρνουν από μόνα τους κανένα όφελος.

Ακούσατε λοιπόν με λίγα λόγια τις αιτίες της δικαίας οργής μου εναντίον σας. Προσπαθήστε λοιπόν να απομακρυνθείτε από αυτές, αν πράγματι επιθυμείτε να μείνετε σώοι και αβλαβείς στο μέλλον και να είστε πάντοτε άξιοι της προστασίας μου. Αν όμως λόγω της μεγάλης ανοησίας σας αγνοήσετε αυτήν την σωτήρια και φιλόανθρωπη διδασκαλία μου και με αναισθησία μείνετε μέσα στην αδικία, την αμαρτία και την ακολασία σας, τότε και εγώ θα αποστρέψω το πρόσωπό μου από εσάς, όπως το απέστρεψα από άλλους λαούς, που όπως εσείς με εξόργισαν με την οίνοποσία, την ακολασία και τις διάφορες αδικίες και θα πάρω από σας την δεξιά μου, η οποία σας προστατεύει από πολλές δυστυχίες. Και τότε θα δείτε στην πράξη τι κακά και δυστυχίες προκαλεί η οργή του Θεού. Όσο γενναιόδωρος και φιλόανθρωπος είμαι εκ φύσεως, τόσο φοβερός κριτής είμαι, και δεν βλέπω τα πρόσωπα και τα άμφια, αλλά την ειλικρινή πίστη της ψυχής, καθώς και το μίσος με το οποίο αυτή μίσησε τα ελαττώματά της.



Είμαι ο Θεός, που δεν καταστρέφει, αλλά σώζει και πονάει για τις αμαρτίες όσων πριν πεθάνουν απευθύνονται σε εμένα και δείχνουν τους καρπούς της μετανοίας τους. Αυτούς όμως που χωρίς ντροπή ποδοπατούν εκούσια τις τίμιες εντολές μου και ελπίζουν να γλυτώσουν την τιμωρία με την τελευταία ψυχρή εξομολόγηση των αμαρτιών τους, δεν θα πάψω να τους τιμωρώ στην παρούσα ζωή, μέχρι να αφανίσω την κακία τους. Αλλά δεν θα σταματήσω και στον μέλλοντα αιώνα, αν δεν απομακρυνθούν από τις θεομίσητες σκέψεις και το κακό ήθος τους. Μία φορά είπα ότι: «Εκείνος δε ο δούλος, ο γνούς το θέλημα του κυρίου εαυτού και μη ετοιμάσας μηδέ ποιήσας προς το θέλημα αυτού, δαρήσεται πολλάς· ο δε μη γνούς, ποιήσας δε άξια πληγών, δαρήσεται ολίγας» [24].

Εσείς όμως, που γνωρίζετε το θέλημά μου και αμαρτάνετε πολύ αισχρά και άνομα,

πως ελπίζετε να αποφύγετε τις δοκιμασίες μου, με τις οποίες ακόμη και ο ενάρετος βασανίζεται, όπως έχει γραφεί [25]; Καταλάβετε το και φοβηθείτε, ανόητοι, και προσ-παθήσετε να απομακρυνθείτε από την πλάνη σας!

Αν αυτοί που ζούν ενάρετα και όσια καταφέρνουν με δυσ-κολία να σωθούν από τα αιώνια βάσανα της κολάσεως, πως ελπίζετε να λάβετε την σωτηρία, χωρίς να δώσετε τους αναλόγους καρπούς, εσείς που κάνετε όλες τις ανίερες, βδελυρές και άνομες πράξεις; Η μήπως δεν έχετε ακούσει και δεν γνωρίζετε τον λόγο του ευαγγελιστή: «ήδη δε και η αξίνη προς την ρίζαν των δένδρων κείται· παν ούν δένδρον μη ποιούν καρπόν καλόν εκκόπτεται και εις πυρ βάλλεται» [26]; Προσπαθήστε λοιπόν, πριν το τέλος της ζωής σας, να δημιουργήσετε καρπούς ανταξίους της μετανοίας, γιατί «δίκαιος ως φοίνιξ ανθήσει, ωσεί η κέδρος η εν τω Λιβάνω πληθυνθήσεται. Πεφυτευμένοι εν τω οίκω Κυρίου, εν ταίς αυλαίς του Θεού ημών εξανθήσουσιν» [27].

22. Λουκ. 13, 6.

23. Πρβλ. Ματθ. 22,11-13.

24. Λουκ. 12, 47-48.

25. Βλ. Α΄ Πέτρ. 4, 18.

26. Λουκ. 3, 9.

27. Ψαλμ. 91, 13-14.